

Sygn. akt I ACa 157/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Polańska-Farion

Sędziowie: Joanna Wiśniewska-Sadowska

Małgorzata Sławińska (spr.)

Protokolant: Sławomir Mzyk

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zapłatę oraz zobowiązanie do udzielenia informacji

na skutek apelacji obu stron

od wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt XXIV C 1/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim w ten sposób, że zobowiązuje pozwaną dodatkowo do udzielenia informacji o uzyskanych wpływach z dopłat za okulary 3D w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2010 roku oraz od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2017 roku;

II. oddala apelację powoda w pozostałym zakresie;

III. oddala apelację pozwanego.

Małgorzata Sławińska Katarzyna Polańska-Farion Joanna Wiśniewska-Sadowska

Sygn. akt I ACa 157/19

UZASADNIENIE

Pozwem z 29 grudnia 2017 r. Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W., oprócz żądania od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłaty kwoty 21.209.726,17 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od 16 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, wniosło o zobowiązanie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia powodowi informacji oraz dostarczenia dokumentacji mających istotne znaczenie dla określenia wysokości wynagrodzenia należnego reprezentowanym przez powoda współtwórcom utworów audiowizualnych, przy czym informacje te powinny obejmować wszystkie utwory audiowizualne wyświetlane w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31

grudnia 2017 r. w kinach prowadzoną przez pozwaną oraz jej poprzedników prawnych: (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS nr (...), (...) spółkę komandytowo-akcyjną (KRS nr (...)) oraz (...) spółkę jawną (KRS nr (...)), w szczególności w kinach wskazanych w pkt 2 petitum pozwu (k. 4-6), przy czym pozwana powinna wskazać:

- w odniesieniu do filmów polskich: tytuł filmu, nazwę producenta, rok produkcji oraz nazwę dystrybutora;
- w przypadku filmów zagranicznych # tytuł oryginalny, tytuł polski, nazwę i kraj producenta, rok produkcji oraz nazwę dystrybutora;
- odnośnie każdego filmu: uzyskane przez pozwaną oraz jej ww. poprzedników prawnych wpływy brutto ze sprzedaży biletów wstępu lub inne wpływy uzyskane za wstęp (w tym wpływy ze sprzedaży „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart”, wpływy z dopłaty za okulary 3D oraz wpływy z dopłaty do miejsc VIP) bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w ww. kinach w ww. okresach.

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenia na jej rzecz od powoda kosztów procesu.

Wyrokiem częściowym z 3 grudnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia Stowarzyszeniu (...) z siedzibą w W. informacji dotyczących wszystkich utworów audiowizualnych wyświetlanych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. w kinach prowadzonych przez pozwaną oraz jej poprzedników prawnych: (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS nr (...), (...) spółkę komandytowo-akcyjną (KRS nr (...)) oraz (...) spółkę jawną (KRS nr (...)), w szczególności w następujących kinach:

- (...) W. - (...) (al. (...) II 82, (...)-(...) W.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) J.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - (...) (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) K. - (...) (ul. (...), (...)-(...) K.),
- (...) K. - (...) (ul. (...), (...)-(...) K.),
- (...) K. - (...) (al. (...), (...)-(...) K.),
- (...) K. - (...) (ul. (...), (...)-(...) K.),
- (...) P. - (...) (ul. (...), (...)-(...) P.),
- (...) P. - (...) (ul. (...), (...)-(...) P.),
- (...) K. - (...) (ul. (...), (...)-(...) K.),
- (...) K. - (...) (ul. (...), (...)-(...) K.),

- (...) C. - (...) (al. (...), (...)-(...) C.),
- (...) C. - (...) (ul. (...), (...)-(...) C.),
- (...) T. - (...) (ul. (...), (...)-(...) T.),
- (...) T. - (...) (ul. (...), (...)-(...) T.),
- (...) B. (ul. (...), (...)-(...) B.),
- (...) B. (ul. (...), (...)-(...) B.),
- (...) B. (pl. (...), (...)-(...) B.),
- (...) G. - (...) (ul. (...), (...)-(...) G.),
- (...) G. (ul. (...), (...)-(...) G.),
- (...) L. - (...) (ul. (...), (...)-(...) L.),
- (...) L. - (...) (al. (...), (...)-(...) L.),
- (...) Ł. - (...) (ul. (...), (...)-(...) Ł.),
- (...) R. (ul. (...), (...)-(...) R.),
- (...) R. (ul. (...), (...)-(...) R.),
- (...) S. (ul. (...), (...)-(...) S.),
- (...) S. (ul. (...), (...)-(...) S.),
- (...) W. (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - K. (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) W. - W. (ul. (...), (...)-(...) W.),
- (...) Z. (ul. (...), (...)-(...) Z.),

przy czym informacje powinny zawierać w odniesieniu do filmów polskich – tytuł filmu, nazwę producenta, rok produkcji oraz nazwę dystrybutora; w przypadku filmów zagranicznych # tytuł oryginalny, tytuł polski, nazwę i kraj producenta, rok produkcji oraz nazwę dystrybutora; w przypadku wszystkich filmów # uzyskane przez pozwaną oraz jej poprzedników prawnych: (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS nr (...), (...)) spółkę komandytowo-akcyjną (KRS nr (...)) oraz (...) spółkę jawną (KRS nr (...)) wpływy brutto ze sprzedaży biletów wstępu i zrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart” oraz wpływy z dopłat do miejsc VIP, bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w kinach w powyższych okresach. W punkcie drugim wyroku częściowego Sąd oddalił roszczenie o zobowiązanie do udzielenia informacji w pozostałej części.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W., dalej także: (...), jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na polach eksploatacji obejmujących m.in. wyświetlanie. (...) jest organizacją twórców filmowych oraz innych podmiotów, których działalność jest związana z twórczością filmową, powstała w celu reprezentowania ich interesów zawodowych, twórczych i wynikających z ochrony w zakresie

prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także w celu udzielenia członkom Stowarzyszenia różnorodnej pomocy prawnej, socjalnej i organizacyjnej (§ 1 ust. 1 Statutu (...)). Stowarzyszenie zrzesza twórców i pomocniczo twórczych pracowników filmu w celu m.in. ochrony praw autorskich i praw pokrewnych (§ 7 Statutu (...)). Funkcje zbiorowego zarządu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (...) wykonuje przez odrębną jednostkę organizacyjną o nazwie Związek (...), który działa w imieniu wszystkich podmiotów, które powierzyły (...) wykonywanie praw autorskich i pokrewnych lub też powierzyły ich wykonywanie organizacjom zbiorowego zarządzania, z którymi (...) zawarło umowy o wzajemnej reprezentacji. Związek (...) działa także na rzecz podmiotów, które nie powierzyły (...) zarządu prawami, w zakresie określonym koncesją i ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Na tym samym polu eksploatacji co (...), tj. wyświetlanie, zezwolenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym posiada Stowarzyszenie (...). 29 maja 2014 r. (...) zawarło ze Stowarzyszeniem (...) porozumienie, którego celem była koordynacja inkasowania przez każdą ze stron porozumienia wynagrodzeń należnych z tytułu praw autorskich za wyświetlanie utworów audiowizualnych w kinach. Na podstawie porozumienia Stowarzyszenie (...) miało inkasować wynagrodzenia za następujące utwory wykorzystane w utworach audiowizualnych wyświetlanych w kinach: wszystkie utwory muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne, utwory słowne (w tym m.in. scenariusze, dialogi, utwory wcześniej istniejące i tłumaczenia dialogów) twórców którzy powierzyli mu w zarząd służące im prawa autorskie oraz twórców mających obywatelstwo polskie, którzy nie powierzyli służących im praw autorskich w zarząd innej organizacji zbiorowo zarządzającej prawami (pkt 1 Porozumienia). (...) miało natomiast inkasować wynagrodzenia dla wszystkich współtwórców audiowizualnych wyświetlanych w kinach, tzn. reżyserów, scenarzystów i autorów dialogów, scenografów, operatorów obrazu, montażystów, kostiumografów, operatorów dźwięku, dekoratorów wnętrz, z wyłączeniem utworów i twórców wymienionych w pkt 1 Porozumienia oraz z wyłączeniem współtwórców audiowizualnych których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w Stanach Zjednoczonych Ameryki lub podmiot od niego zależny (pkt 2 Porozumienia).

W ramach swojej statutowej działalności (...) zawarło z zagranicznymi organizacjami uprawnionymi do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi szereg umów dotyczących pobierania wynagrodzeń przysługujących twórcom należącym do ww. organizacji z tytułu wykorzystania ich utworów audiowizualnych, poprzez m.in. projekcje kinowe. Ponadto (...) zawarło ze współtwórcami utworów audiowizualnych szereg umów o powierzenie w zarząd autorskich praw majątkowych m.in. na polu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach. Powierzenie w zarząd obejmowało m.in. prawo do dochodzenia roszczeń w odniesieniu do korzystania z utworów audiowizualnych.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., dalej: (...) sp. z o.o., tak jak jej poprzednicy prawni, tj. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS nr (...)), (...) spółka komandytowo-akcyjna (KRS nr (...)) oraz (...) spółka jawna (KRS nr (...)), w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. prowadziła na terytorium Polski działalność gospodarczą polegającą na projekcji filmów w prowadzonej przez siebie sieci kin (marka (...)).

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów, których prawdziwość i treść nie była przez strony postępowania kwestionowana, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby to uczynić. Wskazać należy, że na gruncie przedmiotowej sprawy spór między stronami dotyczył kwestii prawnych, zaś argumenty przez nie przedstawiane Sąd rozważył w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył, że roszczenie powoda o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji oraz dostarczenia dokumentacji zasługiwało na uwzględnienie w części. Sąd zważył, że od chwili wniesienia przez powoda powództwa w niniejszej sprawie (29 grudnia 2017 r.) do chwili obecnej doszło do zmiany ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1191), dalej: u.p.a.p.p., z której to ustawy strona powodowa wywodzi swoje roszczenie o udzielenie informacji. 19 lipca 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1293), dalej: u.z.z.p.a.p.p., która uchyliła m.in. rozdział 12 u.p.a.p.p. (Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i

prawami pokrewnymi), zawierający art. 105 i 107, których interpretacja stanowi spór między stronami, a rozwiązania przewidziane w ww. artykułach z pewnymi zmianami przejęła do własnej treści (por. 5 ust. 1 u.z.z.p.a.p.p.). Jako że u.z.z.p.a.p.p. nie zawiera przepisów intertemporalnych, z których wyraźnie wynikałoby, że należy ją stosować do zdarzeń prawnych zaistniałych przed datą jej wejścia w życie (jak również nie wynika to z celu tej ustawy), to zgodnie z ogólną zasadą prawa cywilnego, tj. zasadą nieretroakcji, na płaszczyźnie niniejszej sprawy, jako że dotyczy ona okresu od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., a więc sprzed wejścia w życie u.z.z.p.a.p.p., zastosowanie znajdują przepisy u.p.a.p.p.

W związku z powyższym podstawę prawną roszczenia powoda o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji oraz dostarczenia dokumentacji stanowi art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p., zgodnie z którym w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat.

Powód w niniejszym postępowaniu dochodzi od pozwanej zapłaty wynagrodzenia dla współtwórców utworów audiowizualnych z których ta korzysta. Podstawę prawną tego roszczenia stanowi art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p., zgodnie z którego treścią korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 21 (wynagrodzenie dla współtwórców utworów audiowizualnych – przyp. Sądu), za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Wysokość wynagrodzenia należnego współtwórcom określa art. art. 70 ust. 21 pkt 1 u.p.a.p.p. stanowiący, że współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, a także art. 110 u.p.a.p.p. w myśl którego wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania przez organizację zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Jak wynika z powyższego, wysokość wynagrodzenia dochodzonego przez (...) w niniejszym postępowaniu uzależniona jest od wpływów uzyskiwanych przez pozwaną z tytułu korzystania z utworów chronionych prawami autorskimi. Z kolei roszczenie informacyjne przewidziane w art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. ma charakter pomocniczy względem roszczenia o zapłatę wynagrodzenia i ma na celu pozyskanie informacji niezbędnych dla określenia wysokości dochodzonych wynagrodzeń, a w dalszej perspektywie ułatwienie dochodzenia roszczeń o zapłatę wynagrodzenia. Co więcej w celu ułatwienia organizacjom zbiorowego zarządzania dochodzenia przedmiotowych wynagrodzeń ustawodawca ustanowił domniemanie prawne zgodnie z którym domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie (art. 105 ust. 1 zd. pierwsze u.p.a.p.p.). O okoliczności stanowiącej podstawę domniemania z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. rozstrzyga treść zezwolenia udzielonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 104 ust. 3 u.p.a.p.p.). Decyzją taką w odniesieniu do powoda jest decyzja wydana 28 lutego 2003 r. przez Ministra Kultury, na podstawie której udzielił Stowarzyszeniu (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzania m.in. prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na polu eksploatacji obejmującym wyświetlanie (ust. 1 pkt 6 decyzji).

W tym miejscu odnieść się należało do twierdzeń strony pozwanej, jakoby zgodnie z treścią udzielonego przez Ministra Kultury zezwolenia, powód mógł działać jako organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wyłącznie w odniesieniu do utworu audiowizualnego rozumianego jako całość, a nie jako poszczególne utwory składające się na ten utwór (tzw. utwory wkładowe). Pozwana powołuje się przy tym na brzmienie art. 70 ust. 1 u.p.a.p.p., obowiązujące 23 października 1998 r., tj. w dacie wydania przez Ministra Kultury jednej z decyzji zezwalającej powodowi na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworu audiowizualnego, zgodnie z którym autorskie prawa majątkowe do utworu audiowizualnego przysługują producentowi. Prawa twórców utworów mających samodzielne znaczenie nie mogą być wykonywane z uszczerbkiem dla producenta lub pozostałych twórców. Zdaje się ona jednak pomijać fakt, że ww. decyzja została zmieniona 28 lutego 2003 r. kiedy to art. 70 u.p.a.p.p. miał zupełnie inne brzmienie. O ile w ww. dacie art. 70 ust. 1 u.p.a.p.p. przewidywał, że producent nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości, to jednocześnie w art. 70 ust. 2 u.p.a.p.p. zastrzeżone zostało na rzecz

wskazanych w nim współtwórców (m.in. reżyser, operator obrazu, twórcy scenariusza) wynagrodzenie m.in. z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach. Ponadto jak wynika z samej treści zezwolenia udzielonego powodowi przez Ministra Kultury 28 lutego 2003 r. w jego ust. 1, którym udzielono zezwolenia na zbiorowe zarządzania m.in. prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na polu eksploatacji obejmującym wyświetlanie, pominięto producenta. Biorąc natomiast pod uwagę, że w ust. 2 tego zezwolenia, w którym udzielono Stowarzyszeniu (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów na określonych polach eksploatacji, twierdzenia strony pozwanej jakoby i ust. 1 tego zezwolenia miał również dotyczyć producentów są niczym nieuzasadnione. Gdyby taki był zamysł Ministra Kultury, zbędnym byłoby czynienie w ust. 2 zezwolenia wzmianki o producentach. Jeżeli zatem zgodnie z twierdzeniami pozwanej ust. 1 miał dotyczyć praw autorskich do utworów audiowizualnych przysługujących wyłącznie producentom, Minister Kultury w ust. 1 zezwolenia z pewnością, tak jak to uczynił w jego ust. 2, uczynił o tym stosowną wzmiankę. Tym samym brak jest podstaw do uznania, że ust. 1 przedmiotowego zezwolenia upoważniał S. do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wyłącznie do całości utworów audiowizualnych, a więc jedynie do zarządzania prawami przysługującymi ich producentom, natomiast nie upoważniał powoda do zarządzania prawami autorskimi dotyczącymi tzw. utworów wkładowych, do których prawa te przysługują osobom innym aniżeli producent (m.in. reżyserom, scenarzystom). Powyższe zapatrywanie jest zbieżne z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 16 września 2009 r., I CSK 35/09 (SIP Legalis nr 182025). Podsumowując tę część rozważać stwierdzić zatem należało, że powód może dochodzić wynagrodzenia należnego współtwórcom utworów audiowizualnych.

Domniemanie przewidziane w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. może zostać obalone przez pozwaną spółkę w dwojaki sposób: po pierwsze, poprzez wykazanie, że powód nie jest uprawniony do zarządzania konkretnym prawem, po drugie, poprzez wykazanie, że do tego samego utworu rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania (art. 105 ust. 1 zd. drugie u.p.a.p.p.). Decydując się na wprowadzenie przymusowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania w procesie poboru wynagrodzenia określonego w art. 70 ust. 21 u.p.a.p.p., ustawodawca zamierzał uprościć i uczynić bardziej skutecznym system poboru wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych. Nie było natomiast celem ustawodawcy obniżenie standardu ochrony współtwórców utworu audiowizualnego poprzez wprowadzenie rozwiązań mogących utrudnić możliwość dochodzenia w ich imieniu należnych wynagrodzeń z tytułu korzystania z utworów audiowizualnych, których są współtwórcami.

W ocenie Sądu właściwe odczytanie art. 105 ust. 1 w powiązaniu z art. 107 u.p.a.p.p. prowadzi do wniosku, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zezwoleniem udzielonym przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zaś dopiero zgłoszenie przez inną organizację zbiorowego zarządzania roszczeń do tego samego utworu lub artystycznego wykonania powoduje obalenie domniemania z art. 105 ust. 1 zd. pierwsze u.p.a.p.p. i jednocześnie otwiera drogę do wskazania organizacji właściwej przewidzianej w art. 107 u.p.a.p.p. Droga ta powinna mieć zatem zastosowanie w przypadku, gdy między dwiema organizacjami zbiorowego zarządzania realnie powstał spór co do tego, która z nich ma prawo pobierać tantiemę ustawową na rzecz określonej grupy twórców. Podsumowując, dopiero w sytuacji obalenia domniemania z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. konieczne jest analizowanie, czy organizacja zbiorowego zarządzania jest organizacją właściwą w rozumieniu art. 107 u.p.a.p.p. Biorąc powyższe pod uwagę (...) w celu wykazania legitymacji procesowej nie musiało przedkładać umów, z których wynikałoby, że jest uprawnione do dochodzenia roszczeń w odniesieniu do korzystania z utworów audiowizualnych. Powyższe wynika bowiem z domniemania z art. 105 ust. 1 zd. pierwsze u.p.a.p.p., którego strona pozwana nie zdołała obalić wykazując, że do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania.

Nie można podzielić stanowiska pozwanej, że powód nie wykazał upoważnienia do reprezentacji twórców zagranicznych. Kwestia objęcia dodatkowego wynagrodzenia dla twórców utworu audiowizualnego zasadą asymilacji była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. I tak w uzasadnieniu wyroku z 27 czerwca 2013 r., I CSK 617/12 (SIP Legalis nr 797149), Sąd ten stwierdził: „Przepisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych stosuje się do zagranicznych twórców i artystów wykonawców. Wynika to z zasady asymilacji przyjętej w art. 5 pkt 11 i 4 PrAut i przepisach konwencji międzynarodowych wiążących Polskę (zob. art. 3 ust. 1 porozumienia (...), art. 5 aktu (...))

konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, w związku z art. 9 porozumienia (...), art. 2 ust. 2 międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, Dz.U. z 1997 r. Nr 125, poz. 800, a także art. 12 TWE). Zakresem działania tej zasady, chroniącej jednakowo twórców utworów polskich oraz zagranicznych niezależnie od zasady wzajemności, zostały objęte przytoczone wyżej unormowania, przyznające współtwórcom utworu audiowizualnego i artystom wykonawcom wynagrodzenie przewidziane w art. 70 ust. 21 pkt 4, zastrzegające obowiązkowe pośrednictwo właściwej organizacji zbiorowego zarządzania przy dochodzeniu tych należności (art. 70 ust. 3) oraz ustanawiające na rzecz tej organizacji domniemanie określone w art. 105 ust. 1" (por. także: wyrok Sądu Najwyższego z 16 września 2009 r., I CSK 35/09, SIP Legalis nr 182025, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 stycznia 2010 r., I ACa 701/09, SIP Legalis nr 363588).

Podnoszona przez pozwaną okoliczność, że powód żądając wynagrodzenia z wpływów pozwanej z wyświetlania filmów amerykańskich, nie ma zamiaru przekazywać go twórcom amerykańskim pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia informacyjnego. Okoliczność ta będzie mogła mieć znaczenie przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia dochodzonego w zakresie zbiorowego zarządzania przez powoda.

Odnosząc się do zgłoszonego przez pozwaną spółkę zarzutu braku jej legitymacji biernej, nie sposób zaprzeczyć, że pozwana jest korzystającym z utworów audiowizualnych. Powyższe wynika jednoznacznie z treści art. 70 ust. 21 w zw. z ust. 3 u.p.a.p.p. Skoro korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie proporcjonalne do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, to nie budzi najmniejszych wątpliwości, że pozwana jako prowadząca działalność gospodarczą polegającą na projekcji filmów w prowadzonej przez siebie sieci kin, jest korzystającym z utworu audiowizualnego.

Ustalenie, że pozwana spółka jest korzystającym w rozumieniu art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p. przesądzało jednocześnie o uznaniu, że jest ona zobowiązana jest do udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez organizację zbiorowego zarządzania wynagrodzeń (art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p.). Artykuł ten stanowi, że w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń.

Biorąc pod uwagę, że pozwana uzyskiwała wpływy z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach, które to wpływy były uzyskiwane poprzez sprzedaż biletów za wstęp na seanse filmowe, uzasadnionym było zobowiązanie jej do wskazania wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu.

W ocenie Sądu zasadnym jest zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji o wpływach uzyskanych jedynie ze zrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart”, albowiem jedynie takie ich wykorzystanie generuje wpływy z tytułu wyświetlenia utworu audiowizualnego (art. 70 ust. 21 pkt 1 u.p.a.p.p.). Co prawda przed ich zrealizowaniem poprzez zamianę na bilet na konkretny seans, pozwana uzyskuje wpływy, jednakże nie pozostają one w związku z wyświetleniem utworu audiowizualnego, a co za tym idzie pozostają one poza zakresem udzielonego powodowi przez Ministra Kultury zezwolenia. W szczególności, powód nie wiedząc jakiego filmu dotyczy dany wpływ ze sprzedaży voucherów (co jest niemożliwe do ustalenia przed ich zrealizowaniem), nie wiedziałby w jakiej kwocie wynagrodzenie winien wypłacić współtwórcom, których prawa reprezentuje. Nie ma zatem racji powód, że okoliczność, czy ktoś faktycznie zrealizował voucher pozostaje bez znaczenia dla kwalifikacji przychodów uzyskiwanych przez pozwaną. W konsekwencji roszczenie dotyczące udzielenia informacji dotyczącej wpływów uzyskiwanych przez pozwaną z samej tylko sprzedaży „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart” podlegało oddaleniu w części w jakiej dotyczyło niezrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart”.

Odnosząc się z kolei do zobowiązania pozwanej spółki do udzielenia informacji o wpływach uzyskiwanych z tytułu dopłat do miejsc VIP wniosek w tym przedmiocie ocenić należało jako uzasadniony. Wpływy z ww. dopłat pozostają w ścisłym związku z wyświetleniem utworu audiowizualnego. O ile poszczególni widzowie skorzystają z tego typu, dodatkowo płatnej usługi, opłata z tego tytułu stanowić będzie dodatkowy dochód pozwanej z tytułu wyświetlenia

filmu, który widz może obejrzeć w bardziej komfortowych warunkach. Dochód ten stanowi zysk wyłącznie pozwanej. Sytuację tę można porównać do zróżnicowania cen biletów z uwagi na zajmowane w teatrze miejsce. Nie ma zatem uzasadnionych powodów do oddalenia wniosku powoda w tym zakresie.

Do innych wniosków należało natomiast dojść w przypadku wpływów związanych ze sprzedażą okularów 3D. Strona powodowa nie wykazała, aby wpływy ze sprzedaży ww. okularów trafiały jedynie do pozwanej. Jak wskazała natomiast pozwana spółka (k. 2296 – tom XII) okulary te sprzedaje na podstawie umowy z dystrybutorem sprzętu związanego z technologią 3D. Tym samym, o ile używanie okularów 3D jest niezbędne do oglądania filmów wyprodukowanych w tej technologii, to z materiału zgromadzonego w postępowaniu nie wynika, aby wpływy z ich sprzedaży stanowiły wyłączny dochód strony pozwanej. W takich okolicznościach późniejsze ustalanie wynagrodzenia należnego współtwórcom utworów audiowizualnych w odniesieniu do ceny za jaką sprzedawane są przez pozwaną okulary 3D byłoby nieuzasadnione, skoro cena w pełnej wysokości nie stanowi ostatecznie dochodu pozwanej.

Z uwagi na fakt, że roszczenie powoda dotyczącego zobowiązania pozwanej do dostarczenia dokumentacji mającej istotne znaczenia dla określenia wysokości wynagrodzenia należnego reprezentowanym przez powoda współtwórcom utworów audiowizualnych nie precyzowało przedstawienia jakich konkretnie dokumentów powód się domaga, roszczenie w tej części podlegało oddaleniu. Wskazać przy tym należy, że art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. stanowi o dokumentach niezbędnych dla określenia wysokości ww. wynagrodzenia, zaś na powodzie spoczywa obowiązek sprecyzowania o jaką kategorię dokumentów chodzi. Samo przytoczenie słów ustawy nie czyni zadość temu obowiązkowi.

Ostatecznie Sąd, mając na uwadze treść roszczenia powoda oraz ww. argumenty, zobowiązał pozwaną do udzielenia powodowi informacji dotyczących wszystkich utworów audiowizualnych wyświetlanych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. w kinach prowadzoną przez pozwaną oraz jej poprzedników prawnych przy czym informacje powinny zawierać wpływy brutto ze sprzedaży biletów wstępu i zrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart” oraz wpływy z dopłat do miejsc VIP, bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w kinach prowadzonych przez pozwaną.

Zgodnie z treścią art. 317 § 1 k.p.c. Sąd może wydać wyrok częściowy, jeżeli nadaje się do rozstrzygnięcia tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu; to samo dotyczy powództwa wzajemnego. W związku z tym, że w sprawie niniejszej część żądania powoda dotycząca roszczenia informacyjnego nadawała się do rozstrzygnięcia, a ponadto przesądzenie o zasadności roszczenia informacyjnego, warunkuje co do zasady zasadność powództwa o zapłatę ww. wynagrodzenia, uzasadnione było wydanie wyroku częściowego rozstrzygającego o roszczeniu informacyjnym.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, zaskarżając ww. orzeczenie w zakresie punktu II wyroku częściowego, w której Sąd Okręgowy oddalił powództwo o udzielenie informacji dotyczących innych wpływów za wstęp bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w tym niezrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart” oraz wpływów z dopłaty za okulary 3D. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie art. 105 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych („upapp”) w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 lipca 2018 r., który z dniem 19 lipca 2018 r. został zastąpiony art. 48 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (uzzpapp) w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 upapp poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie skutkujące przyjęciem, iż powodowi nie przysługuje prawo domagania się udzielenia przez pozwaną informacji o wpływach ze sprzedaży niezrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń” oraz „kart”, osiągniętych przez pozwaną we wskazanych w wyroku okresach, ponieważ nie stanowią one wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego, podczas gdy w zakresie informacji niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez powoda wynagrodzeń, wchodzą również wyżej wymienione kategorie, ponieważ stanowią one wpływy uzyskane przez pozwaną za wstęp na seanse audiowizualne,

i tym samym wchodzi w zakres podstawy do obliczenia wynagrodzenia należnego współtwórcom na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 1 w zw. z art. 70 ust. 3 upapp;

- naruszenie art. 105 ust. 2 upapp w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 lipca 2018 r., który z dniem 19 lipca 2018 r. został zastąpiony art. 48 uzzpapp w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 upapp poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie skutkujące przyjęciem, iż powodowi nie przysługuje prawo domagania się udzielenia przez pozwaną informacji o wpływach z dopłaty za „okulary 3D” osiągniętych przez pozwaną we wskazanych w wyroku okresach, ze względu na uznanie, iż wpływy te nie stanowią „wyłączonego dochodu” osiągniętego przez pozwaną, podczas gdy w zakresie informacji niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez powoda wynagrodzeń, wchodzi także dane o uzyskanych wpływach z dopłaty za okulary 3D”, gdyż stanowią one wpływy uzyskane przez pozwaną z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych, i tym samym wchodzi w zakres podstawy do obliczenia wynagrodzenia należnego współtwórcom reprezentowanym przez powoda na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 1 w zw. z art. 70 ust. 3 upapp. Przesłanką istotną z punktu widzenia kwalifikacji na podstawie art. 105 ust. 2 upapp w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 upapp jest uznanie danych wpływów za wpływy z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych, nie zaś za „dochód” pozwanej, a tym bardziej za jej „wyłączny dochód”;

- naruszenie art. 105 ust. 2 upapp w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 lipca 2018 r., który z dniem 19 lipca 2018 r. został zastąpiony art. 48 uzzpapp poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie skutkujące przyjęciem, iż powodowi nie przysługuje prawo domagania się udzielenia przez pozwaną informacji o zbiorczej kategorii „Innych wpływów za wstęp bez żadnych potrąceń, z wyłączeniem podatku VAT” uzyskanych przez pozwaną z tytułu eksploataowania utworów audiowizualnych w kinach i w okresach wskazanych w pozwie, a jedynie prawo do żądania udzielenia informacji o wpływach z zrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart” oraz wpływów z dopłat do miejsc VIP, podczas gdy w zakresie informacji niezbędnych do uzyskania pełnej informacji o wpływach pozwanej z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych oraz do właściwego określenia wysokości dochodzonych przez powoda wynagrodzeń konieczne jest, z uwagi na stosowane zróżnicowane nazewnictwo wpływów, wskazanie na obowiązek udzielenia informacji zbiorczo, obok wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu, także co do „innych wpływów uzyskanych za wstęp bez żadnych potrąceń, z wyłączeniem podatku VAT” oraz przykładowe wymienienie desygnatów tego pojęcia, wskazanych przez powoda w pkt 1. 2) pozwu;

- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, polegającą na przyjęciu, że powód nie udowodnił, aby wpływy ze sprzedaży okularów 3D trafiały do pozwanej, podczas, gdy z treści materiału dowodowego wynika, iż opłaty za okulary 3D uiszczane są na rachunek pozwanej, stanowią w związku z tym jej wpływy z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych.

Mając na uwadze powyższe, powód wniósł o zmianę ww. wyroku w zaskarżonej części poprzez zobowiązanie pozwanej - (...) sp. z o.o. do udzielenia powodowi - Stowarzyszeniu (...) informacji o uzyskanych przez Pozwaną oraz jej poprzedników prawnych wymienionych w pkt I zaskarżonego wyroku, innych wpływach za wstęp bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w tym wpływach ze sprzedaży niezrealizowanych „kuponów”, „voucherów”, „kodów”, „zaproszeń”, „kart”, oraz wpływach z dopłat za okulary 3D w okresie objętym pozwem, tj. zgodnie z niezasądzoną częścią żądania Powoda z punktu I. 2) pozwu oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Apelację od wyroku wniósł także pozwany w pkt I w zakresie zobowiązania (...) sp. z o.o. do udzielenia Stowarzyszeniu (...) informacji o wpływach z dopłat do miejsc VIP, bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w kinach w powyższych okresach.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa, tj.:

-art. 105 ust. 2 w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 Pr. Aut. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że informacja o wpływach uzyskanych przez pozwaną z dopłat do miejsc VIP stanowi informację niezbędną dla określenia wysokości dochodzonego przez powoda wynagrodzenia dodatkowego dla współtwórców filmu na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 1 Pr. Aut., podczas gdy wpływy z dopłat do miejsc VIP nie są tożsame z wpływami „z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych” i stanowią przychód z odrębnej usługi świadczonej przez pozwanego związanej z podwyższonym komfortem dla widza;

-art. 233 k.p.c. poprzez poczynienie nielogicznych i sprzecznych ze sobą wniosków i uznaniu, że dodatkowa opłata za dodatkową usługę udostępnienia miejsca VIP stanowi dochód pozwanej spółki „z tytułu wyświetlania filmu”;

-art. 232 i 233 k.p.c. poprzez uznanie, że powód udowodnił, iż informacje o wpływach pozwanego z dopłat do miejsc VIP w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w kinach pozwanego są informacjami niezbędnymi dla określenia wysokości dochodzonego przez powoda wynagrodzenia dodatkowego dla współtwórców filmu na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 1 Pr. Aut., pomimo tego, że pozwany podnosił, iż nie jest to „wpływ z tytułu wyświetlania utworu”.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I i oddalenie powództwa Stowarzyszenia (...) w zakresie zobowiązania pozwanego do udzielenia Stowarzyszeniu (...) informacji o wpływach z dopłat do miejsc VIP, bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT) w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r., w rozbiciu na poszczególne utwory audiowizualne oraz łącznie za wszystkie utwory audiowizualne eksploatowane w kinach w powyższych okresach ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie I i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się częściowa uzasadniona, natomiast apelacja pozwanego podlegała oddaleniu w całości jako niezasadna.

W obu apelacjach podniesione przez strony zarzuty dotyczyły zakresu informacji uznanych przez Sąd pierwszej instancji jako niezbędne do udzielenia powodowi w celu ustalenia należnego twórcom wynagrodzenia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu powoda dotyczącego sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, polegającego na przyjęciu, że powód nie udowodnił, aby wpływy ze sprzedaży okularów 3D trafiały do pozwanej, należało go uznać za chybiony. Wbrew temu zarzutowi z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż Sąd pierwszej instancji przyjął, że wpływy z opłat za okulary 3D nie są wyłącznym dochodem pozwanej oraz że strona powodowa nie wykazała, aby wpływy z tego tytułu trafiały jedynie do pozwanej. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenie wynagrodzenia należnego współtwórcom utworów audiowizualnych w odniesieniu do ceny za jaką są sprzedawane okulary 3D jest nieuzasadnione, ponieważ cena w pełnej wysokości nie stanowi wyłącznego dochodu pozwanej. Takie stanowisko Sądu nie ma jednak związku z twierdzeniem powoda, że wpływy ze sprzedaży okularów 3D nie są uiszczane na rachunek pozwanej, stąd zarzut powoda należało uznać za całkowicie bezpodstawny.

Analizując pozostałe zarzuty strony powodowej dotyczące naruszenia prawa materialnego należało w ocenie Sądu Apelacyjnego podkreślić, że roszczenie informacyjne przewidziane w art. 105 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych ma charakter pomocniczy względem roszczenia o zapłatę wynagrodzenia i ma na celu pozyskanie informacji niezbędnych dla określenia wysokości dochodzonych wynagrodzeń (wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2013 roku I CSK 696/12). Istotą roszczenia opartego na art. 105 ust. 2 prawa autorskiego jest uzyskanie wyczerpującej, pełnej informacji, niezbędnej do określenia wysokości należnych twórcom wynagrodzeń.

W takim postępowaniu na organizacji zbiorowego zarządzania spoczywa obowiązek wykazania niezbędności pozyskania określonych informacji i dokumentów, który należy interpretować w kontekście dochodzonych roszczeń. Za niezbędne należy uznać tylko takie informacje, które pozwolą na ustalenie wynagrodzenia należnego twórcom. A zatem na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. powodowa organizacja nie może żądać wszelkich informacji związanych z działalnością pozwanej spółki.

Przesądzenie przez Sąd Okręgowy, iż zgodnie z art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p. pozwana spółka jest korzystającym z utworów audiowizualnych pozwoliło uznać, że jest ona zobowiązana do udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów, które pozwoli na ustalenie wynagrodzenia zgodnie z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 tej ustawy. Z przepisu tego wynika, że ma to być wynagrodzenie proporcjonalne do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach. Zatem współtwórcy takiego utworu oraz artyści wykonawcy mogą partycypować we wpływach z wyświetlania takiego utworu, a nie we wszystkich wpływach uzyskiwanych przez pozwanego.

Powodowa organizacja domagała się zobowiązania pozwanego do udzielenia informacji o wysokości wpływów osiągniętych przez pozwaną z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych, a w szczególności wpływy uzyskane z kuponów, voucherów czy zaproszeń, które nie zostały zrealizowane, ponieważ celem ich zakupu jest umożliwienie wstępu do sali kinowej, w której wyświetlany jest film, a zatem pozwana uzyskuje wpływy z tych produktów ze względu na fakt wyświetlania utworów. Argumentacja powoda, że po zakupie takiego produktu dochodzi do wymiany na bezpłatny bilet, nie ma znaczenia bowiem w zakresie niezaskarżonym Sąd Okręgowy zobowiązał pozwanego do udzielenia informacji w części dotyczącej zrealizowanych kuponów, voucherów i zaproszeń.

Nieprzekonująca jest argumentacja powoda, że tożsama sytuacja zachodzi w przypadku niewykorzystania biletu do kina wcześniej zakupionego. W ocenie Sądu Apelacyjnego różnica pomiędzy niezrealizowanymi voucherami a niewykorzystanymi biletami polega na tym, że nawet niezrealizowany bilet wstępu pozostaje w związku z wyświetlaniem konkretnego utworu audiowizualnego, na który został zakupiony. Tymczasem wpływy z niezrealizowanego np. voucheru nie sposób powiązać z korzystaniem z jakiegokolwiek utworu audiowizualnego. Tymczasem zgodnie z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 i ust. 3 i 4 u.p.a.p.p. wynagrodzenie proporcjonalne, do którego są uprawnieni współtwórcy utworu oraz artyści dotyczy korzystania z utworu audiowizualnego.

Nawet jeśli istotą zbiorowego zarządu prawami autorskimi wykonywanego przez organizacje takie jak powodowa jest pobieranie globalnych kwot wynagrodzenia od użytkowników utworów, które dopiero w oparciu o uchwalone regulaminy repartycji ulegają proporcjonalnemu podziałowi i wypłacie na rzecz uprawnionych podmiotów, to nie zmienia faktu, że w oparciu o informacje dotyczące wpływów pozwanego z niezrealizowanych zaproszeń, kart czy voucherów nie sposób będzie powiązać z korzystaniem z danego utworu, a co za tym idzie z twórcami uprawnionymi do wynagrodzenia. Skoro jak twierdzi powód, brak przypisania konkretnego wpływu do wyświetlanego utworu nie jest przeszkodą w proporcjonalnym rozdziale między wszystkie podmioty w imieniu których działa powodowa organizacja, to oznacza że wynagrodzenie z tego tytułu przypadnie również twórcom, których utwory nie były wyświetlane w takim rozmiarze jak inne, bowiem jak wcześniej wskazano, nie można powiązać tych wpływów z konkretnymi utworami. Taka interpretacja art. 70 ust. 2¹ pkt 1 u.p.a.p.p. prowadziłaby do oderwania należnego twórcom wynagrodzenia od korzystania z danego utworu na wskazanym polu eksploatacji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego oddalenie roszczenia informacyjnego powodowej organizacji w zakresie w jakim dotyczy wpływów pozwanego z niezrealizowanych voucherów, kart czy zaproszeń jest uzasadnione brakiem podstaw do żądania przez twórców wynagrodzenia z tytułu wyświetlania tworzonego przez nich utworu audiowizualnego, ponieważ nie sposób powiązać tych wpływów z wyświetlaniem konkretnych utworów audiowizualnych. Zgodzić się należy z pozwanym, że przewidziane w art. 70 ust. 2¹ i ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych postacie wynagrodzeń są wynagrodzeniami dodatkowymi, wynikającymi z ustawy, obok wynagrodzeń zasadniczych, wynikających z pracy nad utworem. A zatem, z uwagi na charakter tej regulacji przyznający twórcom dodatkowe wynagrodzenie, nie można wymienionych w nim przypadków interpretować rozszerzająco. Stąd wpływy osiągnane

przez pozwaną z korzystania z utworów powinny rzeczywiście wynikać z tego źródła, w niniejszym wypadku jest to wyświetlanie utworu audiowizualnego.

Jeśli chodzi o żądanie powoda dotyczące zmiany orzeczenia poprzez zawarcie zobowiązania pozwanego do udzielania informacji o zbiorczej kategorii „innych wpływów uzyskanych za wstęp bez żadnych potrąceń” to należało je zdaniem Sądu odwoławczego uznać za bezzasadne. Powód wskazał w apelacji, że nie jest w stanie bardziej precyzyjnie określić rodzaju innych wpływów uzyskanych za wstęp, nie narażając się jednocześnie na obniżenie przez pozwaną wartości tych wpływów poprzez prosty zabieg polegający na zmianie używanej terminologii. Z takim uzasadnieniem nie można się jednak zgodzić, zwłaszcza, że żądanie informacyjne dotyczy zamkniętego okresu przeszłego, a to wyklucza zmianę wytworzonej dotychczas dokumentacji. Jak wcześniej wskazano w tym postępowaniu na organizacji zbiorowego zarządzania spoczywa obowiązek wykazania niezbędności pozyskania określonych informacji, które pozwolą na ustalenie wynagrodzenia należnego twórcą. Ponadto, powodowa organizacja nie może żądać wszelkich informacji związanych z działalnością pozwanej spółki.

W konsekwencji, apelację powoda tym zakresie należało uznać za niezasadną i na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała ona oddaleniu.

Odmiennie należało ocenić zarzut naruszenia art. 105 ust.2 u.p.a.p.p. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 lipca 2018 roku w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 u.p.a.p.p. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż powodowi nie przysługuje prawo domagania się udzielenia przez pozwaną informacji o wpływach z dopłaty za okulary 3D. Nie można się zgodzić z uzasadnieniem zaskarżonego orzeczenia, że skoro wpływy te nie stanowią wyłącznego dochodu osiągniętego przez pozwaną to roszczenie informacyjne w tym zakresie należało oddalić. Mimo, że jak przyznał Sąd Okręgowy używanie okularów jest niezbędne do oglądania filmów wyprodukowanych w tej technologii, to konieczność przekazania części wpływów dystrybutorowi sprzętu uniemożliwia późniejsze ustalenie wynagrodzenia należnego współtwórcom, a obliczanie wynagrodzenia od całości wpływów z tego tytułu byłoby nieuzasadnione.

Z taką argumentacją nie sposób się zgodzić, przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że wpływy z tytułu sprzedaży okularów 3D powinny stanowić dochód pozwanego jest sprzeczne z treścią art. 70 ust. 2¹ pkt 1 cytowanej ustawy. Na gruncie tego przepisu nie jest istotne czy środki stanowiące wpływy pozwanej w ostatecznym rozrachunku stanowiły jej dochód, czy też przychód, który należy pomniejszyć o koszty jego uzyskania. Skoro ustawa posługuje się pojęciem wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, to nie ma podstaw, aby ograniczać wpływy jedynie do dochodu osiąganego przez korzystającego z takiego utworu. Stąd w tym zakresie apelacja powoda podlegała uwzględnieniu na podstawie art. 386 par. 1 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji wyroku poprzez zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zobowiązano pozwaną dodatkowo do udzielenia informacji o uzyskanych wpływach z dopłat za okulary 3D w okresie wskazanym w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do apelacji pozwanego i podniesionego w niej zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należało go zdaniem Sądu odwoławczego uznać za chybiony. Zgodnie z treścią tego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Prawidłowe zarzucenie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga więc wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania w czym skarżący upatruje jego wadliwą ocenę. Z powyższych wywodów wynika, iż ocena prawidłowości stosowania tego przepisu odnosi się do etapu oceny dowodów i czynienia na jej podstawie ustaleń faktycznych. Tymczasem podniesione przez powoda zarzuty dotyczące uznania opłaty za dodatkową usługę udostępnienia miejsca VIP za wpływy pozwanego, które stanowią informacje niezbędne dla określenia wysokości należnego twórcom wynagrodzenia w istocie nie dotyczą dokonanych ustaleń faktycznych przez Sąd Okręgowy w tym zakresie a procesu subsumcji ustalonych faktów pod daną normę prawną. Wbrew zarzutom pozwanego Sąd I instancji nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych w tym zakresie.

Zarzut pozwanego dotyczący naruszenia przepisu art. 105 ust. 2 w zw. z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 u.p.a.p.p. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że informacja o wpływach uzyskanych przez pozwaną z dopłat do miejsc VIP

stanowi informację niezbędną dla określenia wysokości dochodzonego przez powoda wynagrodzenia również okazał się niezasadny. Przede wszystkim ocena prawna Sądu Okręgowego uznająca wpływy z tytułu dopłat do miejsc VIP za pozostające w ścisłym związku z wyświetlaniem utworu audiowizualnego jest prawidłowa. Korzystanie przez widzów z bardziej komfortowych miejsc VIP i uiszczanie w związku z tym dodatkowych opłat jest bezpośrednio związane z wyświetlaniem konkretnego utworu audiowizualnego. Gdyby podzielić argumentację pozwanego należałoby różne usługi świadczone przy okazji wyświetlania utworu eliminować z wpływów uzyskiwanych z tytułu korzystania danego utworu. Taka interpretacja wskazanych wyżej przepisów mogłaby prowadzić do sztucznego zaniżania ceny biletu za wstęp na seans, a reszta kosztów stanowiłaby opłaty za dodatkowe usługi świadczone przez pozwanego. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że pozwany stosuje jedną stawkę podatku VAT w wysokości 8 % właściwą dla wpływów z tytułu biletów wstępu na seans. Nie rozróżnia pod względem właściwej stawki podatku VAT różnych usług świadczonych w związku z wyświetlaniem utworu.

W konsekwencji nie uwzględnienia zarzutów pozwanego apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna na podstawie art. 385 k.p.c. W oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. a contrario Sąd odwoławczy nie orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego, które będą przedmiotem rozstrzygnięcia w wyroku kończącym sprawę.

Małgorzata Sławińska Katarzyna Polańska – Farion Joanna Wiśniewska - Sadowska